

(Priloga „Soči“).

GOSPODARSKI LIST

Glasiló c. kr. kmetijskega društva v Gorici.

Ureduje : Ernest Klavžar.

„Gospodarski List“ izhaja vsaki mesec enkrat na celi pólí; udje c. kr. kmetijskega društva ga dobivajo brezplačno; za vse druge pa stane na leto 1 gld. 20 kr. — Naročnina naj se pošilja c. kr. kmetijskemu društvu, dopisi pa odgovornemu uredniku. Rokopisi se ne vračajo.

Št. 6.

V Gorici 19. junija 1896.

Leto XV.

MURVOREJA.

(Dalje)

Kako saditi murvo na stalno mesto.

Murva ne potrebuje posebno rodovitne zemlje in ko odraste, nam ni več mnogo skrbeti za njo; do tistega časa, ko lahko začnemo obirati njeno listje, treba vendar, da ravnamo z nekako skrbnostjo ž njo; kajti, če jo zanemarimo, ne bo vspevala in torej tudi ne dajala mnogo listja.

Povsod, kjer rastejo rada druga drevesa, raste lahko tudi murva. Toda ogibati se je preveč osojnih leg ali tudi skalnatih zemljišč, kjer je premalo zemlje, ali kjer so spoduja tla nerodovitna ali preveč površna, potem preko vodá ležečih in močvirnih in sploh takih zemljišč, v katerih druga in zlasti sadna drevesa zgodaj usihajo.

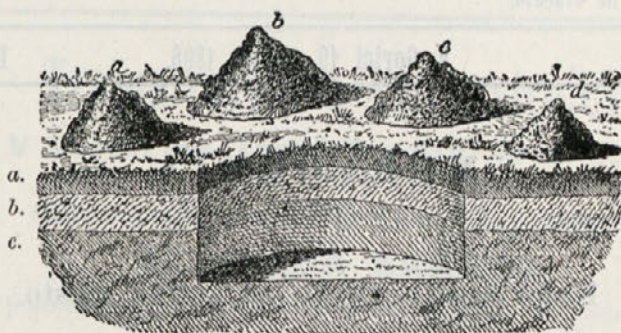
Naj bolje je, da odberemo tako zemljišče, katero je nalašč odmenjeno za murvne nasad, torej pravo murvišče. Kadar odrastó murve, naj se zemljišče zaraste s travo ter postane stalen travnik. V takih krajih, kjer se prebivalstvo peča naj več s poljedelstvom, in so vsled tega obdelana in za obdelovanje sposobna zemljišča draga, nasajajo se murve lahko okoli njiv po obrobkih, ali preko cest, poljskih poti in jarkov; murvoreji se prilegajo tudi majhni

lazi in mali plazovi, kateri niso ravno rodovitni in ne sposobni za druge nasade. Tudi blizo hiš je dobro imeti murve, ker je tam listje bržé godno in je imamo bolj pri rokah, kadar preti dež ali huda ura.

Če hočemo napraviti redne nasade, da bodo murve po 4 do 6 metrov drevo od drevesa oddaljene, pa da se bodo obrezovale po furlanskem načinu, moramo uže v jeseni ali, če je vreme vgodno, tudi po zimi, izkopati jarke 50 do 70 cm globoke in 1 meter in 30 cm široke; rodovitno površno zemljo zmetajmo v stran od one nerodovitne, skopane iz spodnje plasti in tako tudi skopano kamenje.

Če nasadimo več vrst na istem kosu, skopajmo jarke tako, da bodo vrste vsaj 4 do 6 metrov narazen.

Podoba 2.

Presek napravljene jame;

a. Površna plast; b. spodaj ležeča plast; c. spodnja tla;

a. b. c. kupci narejeni iz omenjenih plasti;

d. malta in gnoj.

V takej oddaljenosti bo dobivalo drevje dovolj solnca in zraku; vrste pa potegnimo najbolje od zahoda proti jugu.

Če hočemo vsaditi posamezne murve, izkopajmo 1 štirjaški meter obsežne, 50 do 70 cm globoke jame; če naredimo manjše jame, prihranimo si nekoliko dela, a drevesa ne bodo vspevala, ampak zaostanejo v rašči; v obširnih jamah in v dobro prekopani zemlji pa razvijó se kmalu, postanejo krepka in obrodé mnogo listja.

Kadar kopljemo jame, zmetajmo površno plast na poseben kup, drugo zemljo, grušč in spodnjo plast tudi vsako na poseben kup, (Podoba 2), kakor smo popisali za jarke.

Najbolje je jarke in jame kopati v jeseni in po zimi, da zmrzal pretrese zemljo in jo naredi rodovitnišo.

V toplih krajih presajajo murve tudi po zimi, a tam, kjer zmrzuje, naj se to delo opravi rajši v dobi od srede marca do srede aprila, kadar ni veterno, pa tudi ne mrzlo vreme, pa da je zemlja suha. Če je drevesnica tam blizu, kamor hočemo na stalno mesto presaditi murve, izrujmo drevesca istega dne, ko jih presadimo. Če pa dobimo drevesca iz daljnih krajev, treba, da se dobro sé slamo povijejo okoli korenin, da se te ne posušé na zraku. Kadar ne moremo takoj posaditi drevesc, ampak moramo delo zaradi katerega koli zadržka odložiti, ohranimo drevesca povita, kakor so došla, v zavetju, da ne pride solnce do njih, v pesku, ali pa zakopane v zemlji tako, da so zakriti cepi. Vendar pa je najbolje, če moremo drevesca presaditi, kakor hitro so nam došla. Take murve, katere hočemo vsaditi na stalno mesto, morajo imeti 2 do 3 cm debela in vsaj $1\frac{1}{2}$ meter visoka debla. Visokost je meriti od tal do tistega mesta, kjer se začinja vrh. Ta mora imeti uže tri ali štiri ednoletne, krepke veje.

Če hočemo presajati murve edno leto po cepljenji — in to je najbolje — treba, da jih odrežemo približno v visokosti $1\frac{1}{2}$ metra, pustivši tri do štiri najviše pope in odstranivši vse druge spodnje, da se združi vsa ravnost v puščenih popih.

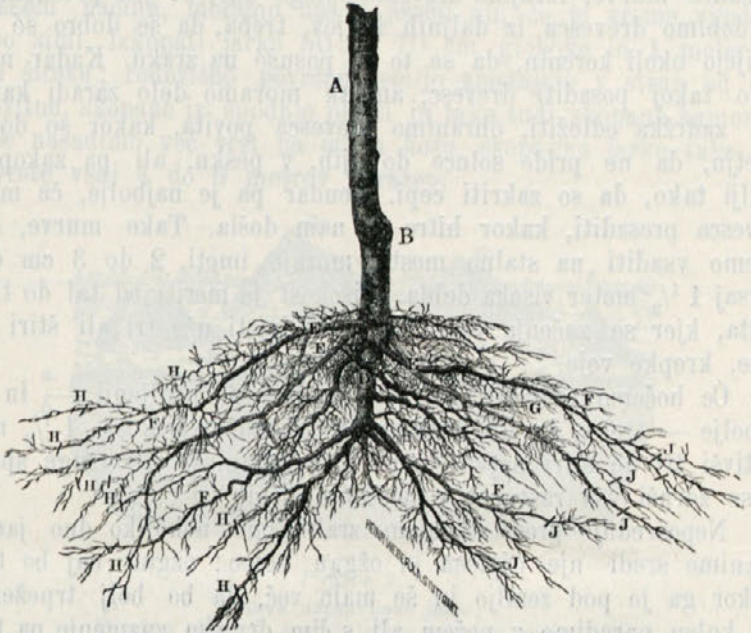
Neposrednje pred sajenjem zrahljajmo nekoliko dno jame in vtaknimo sredi nje ospičen in ožgan kolec; ožgan naj bo toliko, kolikor ga je pod zemljo in še malo več, da bo bolj trpežen. Na tem kolcu naredimo z nožem ali s čim drugim znamenje na tistem mestu, katero odgovarja gladini (livelu) okoli stoječih tal.

Nekateri imajo navado, da ne vtikajo kola v dno, ampak v kupček zemlje, ki se nasuje v jamo, predno se postavi murva na mesto. Prvi način pa je vendar boljši, ker je kol v dnu bolj vtrjen. Vsakakor pa moramo rabiti kol, da bo deblo ravno.

Če sadimo murve v jarke, določimo daljavo od kolca do kolca, ali od drevesa do drevesa s 4—6 metrov dolgimi vrčicami; drugo vrčico potegnemo po sredi od ednega konca jarka do drugega, tako da postavimo lahko vse kolce in vsa drevesa v isto črto. Na zemljišče je prinesiti samo toliko drevesc, kolikor jih lahko posadimo v ednem dnevu.

Kadar odpremo zavoj, vzamimo na rahlem ven edno drevesce; z dobro nabrušenim nožem ali s takimi škarjami porežimo mu vse ranjene ali posušene korenine nekoliko više na zdravem delu, to je

tam, kjer se začenja izcejati nekak mlečni sok, s katerim so napolnjene korenine. Pri reznji debelejših korenin treba paziti, na to, da je rez obrnjena navzdol, ker se potem lažej zacele rane, kakor kadar je rez navpična (Podoba 3).

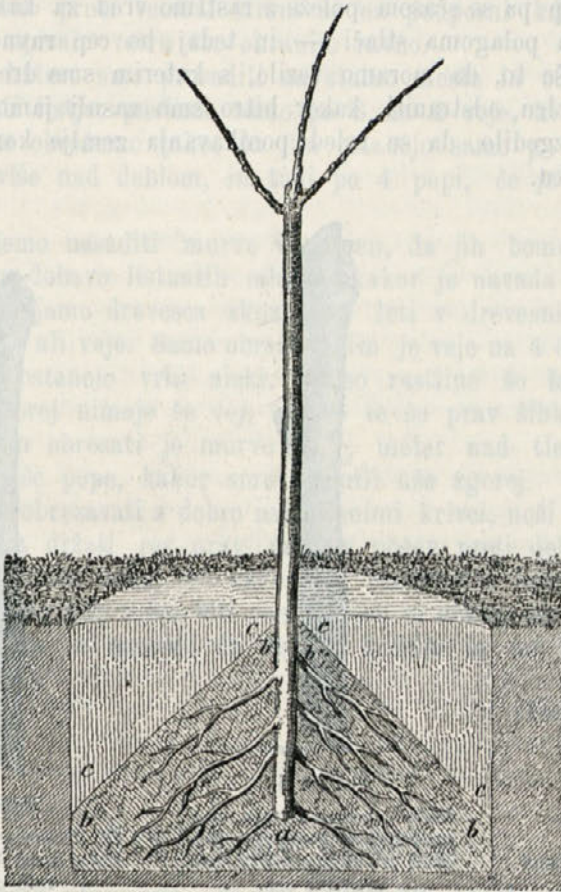

Podoba 3.

- A*, murvino deblo; *B*, cep; *C*, vrat; *D*, srčna korenina; *E*, glavne korenine;
F, stranske korenine; *G*, lasovite ali kapilarne korenine;
J, črte kazoče pravilno obrezovanje korenin, *H*, črte kazoče navpično in tedaj slabo izvršeno obrezovanje, vsled katerega se težko zacelijo rane.

Sicer pa moramo varčno obrezovati korenine, da jih ohrani rastlina, kolikor le mogoče. Med tem ko jeden delavec pripravlja murvo, pomeče drugi nekoliko tistega kamenja v jamo, katero so morda izkopal, ko so jo delali, in pa nekoliko stare od zidov odrušene malte, tako da napravi s takim gradivom 15—20 cm debelo plast; na to nasuje zemljo, ki je bila na površju, to je rodovitnišo, iz koje naredi kupček. Če pa nima ni kamenja, ni malte, naj nasuje zemljo, ki je bila neposrednje pod površjem, na dno in naj pomeša z njo nekoliko obležanega, dobro pregnjitega gnoja.

Kupec zemlje mora biti tako visok, da bo stal cep nanj postavljenega drevesca kakih 10 cm nad talno gladino, to je 10 cm nad znamenjem narejenim na podporuem kolcu.

Podoba 4.

Nasad murve.

a, odrezana srčna korenina; *b b*, kupec nasut iz površne, z obležanim gnojem pomešane zemlje; *c c*, zemlja iz spodnje plasti.

Na tem mestu je murvo z vezjo pritrčiti na kolec, da se ne zgane pri naslednjem zasipanju jame. Na to je polagoma dodajati druge zemlje, a ob enem enakomerno razširjati korenine, da se ne križajo, in slednjič je zakriti korenine z ostalo, iz jame izkopano zemljo. (Pod. 4).

Sproti kakor nasipamo zemljo, tlačimo jo z roko, da ne ostanejo prazni prostori vmes. Jamo pa moramo tako nasuti z zemljo iz spodnje plasti, da ostane kakih 10 centimetrov nasipa nad tlemi.

Ta nasip pa se sčasom poleže z rastlino vred za kakih 10 cm, ker se zemlja polagoma stlači — in tedaj bo cep ravno pri tleh. Opomniti je še to, da moramo vezilo, s katerim smo drevo začasno pritrčili h koleu, odstraniti, kakor hitro smo zasuli jamo, ker sicer bi se lahko zgodilo, da se vsled ponikavanja zemlje korenine razpostavijo zraku.

Podoba 5.
A, Pravilno obrezana veja.

Podoba 6.
Slabo obrezana veja, ker predaleč od popa; s pikicami zaznamljena črta kaže pravilno rez.

Podoba 7.
D, Prepoševna rez; črta E kaže, kako bi se bilo moralo odrezati.

Po vsakem načinu pa moramo mlado murvo privezati h koleu; poprej pa jo moramo na dotičnih mestih trdno oviti z mahom ali s slamo in pa vrhu jo povežemo z bekami. Navadno zadostujejo 3 vezi, edna 30 cm nad tlemi, druga proti vrhu kolca in tretja v sredi med obema. (Podoba 8).

Kolec ne sme biti mnogo debelejši od drevesa in sme segati samo blizu do prvih vej vrha. Kjer se je bati, da ne bi živali ali

pobalini pokvarili deblo, tam naj se nasajena drevesca skrbno zavarujejo s trnjemivi vejami zoper vsako poškodbo. V takih krajih, kjer razsajajo silni vetrovi, je dobro, da se zraven navpičnega kolca pritrdi poševno proti veterni strani še en podporni kol, da se bo drevo lažej upiralo vetru ter ohranilo ravno.

Murvi, katero smo presadili na stalno mesto in od katere hočemo dobivati listje, pustimo samo po 3 do 4 veje, ki so najbolj razvite in te obrežemo tako, da jim ostanejo samo po 3 popi, 20 do 30 cm višje nad deblom, in tudi po 4 popi, če je drevo prav krepko.

Če hočemo nasaditi murve v namen, da jih bomo vsako leto obrezavali za dobavo listnatih mladik, kakor je navada v Furlaniji, treba, da vzgajamo drevesca skozi dve leti v drevesnici, da dobe štiri poganjke ali veje. Samo obrezati jim je veje na 4 do 5 centim. dolgosti, da ostanejo vrhi nizki. Če so rastline še le edno leto cepljene in torej nimajo še vej, ali so te še prav šibke, tedaj jih je odrezati, in obrezati je murvo 1 $\frac{1}{2}$ meter nad tlemi, pustivši jej štiri najvišje pope, kakor smo omenili uže zgoraj.

Vejo je obrezavati z dobro nabrušenimi krivci, noži ali škarjami in sicer mora držati rez prav malo v pošev proti deblu, tako da ostane nad popom nekaj več kakor pol centimetra lesu in da sloni cela rez na veji; pop mora biti ven obrnjen in nikdar ne proti sredini drevesa; s tem se zapreči, da se ne križajo in ne krivijo veje. (Podoba 5—7).

(Dalje prih.).

Društvene zadeve.

Iz seje glavnega odbora z dne 30. aprila 1896.

Prvi in glavni predmet dnevnega reda so bili predlogi zastran državnih podpor, ki naj bi se zaprosile za leto 1897. Predsednik je povedal, da je na vprašanje vis. c. kr. kmetijskega ministerstva, ali in kako naj bi se v naši deželi pospeševalo pridelovanje lanu, in kakih podpor treba za zboljšanje mlekarstva in sirarstva, uže podal prošnjo za podelitev podpore 200 gld. za nakup rigajskega

lanenega semena, 1500 gld. pa v pomoč mlekarским in sirarskim zadrugam naše gorske strani; potem da je po naročilu prejetem pri zadnjem občnem zboru prosil 700 gld. podpore za sadjarskega strokovnjaka, kateri bi pozvedaval zemljiščne, podnebne in kupčijske razmere in vse to, kar treba vedeti, da se na izdaten način pospeši sadjarstvo v naši deželi.

Dalje je sklenil odbor, da je za leto 1897 prositi naslednjih podpor :

1. Za društvena lista	gl. 1000:—
2. Za povzdigo sviloreje in sicer v namen, da se podelé podpore obiskovalcem učnega tečaja o sviloreji, nagrade voditeljem svilorejskih postaj in pa za razširjanje razkužil proti apneni bolezni	800:—
3. Za nagrado potovalnemu sirarskemu učitelju	300:—
4. V izpodbujanje naprave uzornih kmetij	2000:—
5. Za nabiranje in sestavo štatistike kmetijskih pridelkov	250:—
6. Za zboljšanje govejih pasem	5000:—
7. Za zboljšanje travnikov	100:—
8. V podpiranje vinarskih društev	500:—
9. V podpiranje sadjarskih društev	1000:—
10. Za pospeševanje sadjereje s tem, da se razdelé dobra sadna drevesca med male posestnike	1000:—
11. Za nakup in razdelitev murvnih drevesc	600:—
12. Za ustanovitev ameriških trtnic in za razdelitev cepljenih ameriških trt, da se kmetovalci prepričajo o vspešnosti cepljenja ameriških trt z domačimi	4000:—
13. Za poskušnje z umetnimi gnojili	300:—
14. Za male podpore tistim nepremožnim kmetovalcem, kateri bi želeli obiskovati učne tečaje o cepljenji ameriških trt na kmetijski šoli v Gorici	200:—
15. Za najemščino, ki se plačuje od skladišča umetnih gnojil in drugega kmetijskega blaga	200:—
16. Za upravne troške, ki jih prizadene vporaba državnih podpor	200:—
17. Za nadaljne poskušnje s pridelovanjem hmelja	200:—
18. Za zboljšanje svinjereje	300:—

Te predloge je predsedništvo z obširnimi poročili predložilo vis. kmetijskemu ministerstvu.

Zbor je dalje izvolil poseben sadjarski odbor 10 udov in sicer so se imenovali gospodje: Alpi France, Bolle vit. Ivan, Cristofoletti Jakob, Dominko Viljem, Ferrant Adolf, Frühauf Tomaž, Jakončič Anton, Keršovan Peter, Lippizer Jožef, Rubbia Konrad. Odbor si je pozneje pridružil g. E. Klavžarja kot zastopnika gorske strani.

Odbornik E. Klavžar je obširno poročal o poskušnjah, ki so se naredile letos z nasajenjem hmelja. Poročevalec je po predsedništvem naročilu prve dni aprila pregledaval hmeljišča v savinski dolini na spodnjem Štajarskem in poizvedaval vse dotične razmere. Tam je pri znanih hmeljarjih naročil 2000 sadik in s temi se je napravilo nekoliko hmeljišč za poskušnjo in sicer v Gorici na kmetijah obeh oddelkov dež. kmetijske šole, v Perteolah na posestvu gosp. d.ra Verzeguassi-ja, na Čiginju, v Tolminu, pri Sv. Luciji v različnih legah in na različnih zemljiščih. Manjši poskusni nasadi so se naredili tudi na Kanalskem in v Furlaniji.

O izidu teh poskušenj se bode poročalo o svojem času.

Predsednik je priobčil razne spise; tako dopis tukajšnje trgovske zbornice, s katerim je poslalo obširno vtemeljen predlog g. Franca Alpi-ja o sredstvih, s katerimi naj bi se pospeševalo sadjarstvo na Goriškem. — Zbor je vzel ta predlog na znanje in ker je g. Alpi izbran v sadjarski odbor, imel bo priliko, razvijati in zagovarjati svoje nazore o tej zadevi.

C. kr. namestništvo je naznanilo z dopisom z dne 1. aprila 1896 št. 6733, da je visoko c. kr. kmetijsko ministerstvo odmenilo za l. 1897 sadjarskemu društvu v Kanalu 300 gld. in onenu v Cerknem 100 gld. podpore.

Odbor je to z zadovoljstvom vzel na znanje.

Enako je vzel na znanje poročilo odbornika Klavžarja o mlekerskih in sirarskih zadrugah na Tolminskem in okrožnico, s katero je predsedništvo priporočilo vsem onim društvom, naj se ustanove na zakoniti podlagi ter se dadó registrovati kot obrtne tvrdke.

Gosp. Mih. Zega, predsednik sadjarskega društva v Kanalu je podal prošnjo:

1. Naj se ustanovi v Kanalu ameriška trtnica. — 2. Naj se ustanovi na Banjšicah sv. Duha mlekersko društvo v pomočjo mlekerskega potovalnega učitelja. — 3. Naj se priredi več kmetijskih

predavanj v kanalskem okraju. — 4. Naj se posodi kakemu razumnemu posestniku v Kanalu pod nazorstvom izvedenca ameriška sadna sušilnica. Naj se sadjarskemu društvu podeli raznih vrst cepljenih sadnih drevesc.

Odbor je o tej prošnji sklenil tako-le :

1. Za ustanovitev ameriških trtnic je kmetijsko društvo prosilo znamenite državne podpore. Če bode dovoljena, se bo kmet. društvo pri podelitvi gotovo oziralo tudi na kanalski okraj.

2. Za ustanovitev mlekarskih zadrug treba, da skrbi pred vsem prebivalstvo samo. Če se na Banjšicah ali kjer koli na Kanalskem ustanovi taka zadruga, jej bo kmet. društvo radovoljno pomagalo, da dobi kaj državne podpore in tudi potrebnega poduka po mlekarskem potovalnem učitelju. — Sicer pa se je izrazila v glavnem odboru misel, da bi se morala po vsej banjški planoti najprej izdatno zboljšati živinoreja, predno se začnejo snovati mlekarske zadruge.

3. Za prirejanje kmetijskih predavanj po deželi je na deželni kmetijski šoli v Gorici premalo učnih močij. Predsedništvu pa je naročeno, naj se poteza pri vis. c. kr. namestništvu za to, da bo imel potovalni kmetijski učitelj nekoliko predavanj na Kanalskem.

4. S sadno sušilnico ne more kmet. društvo vstreči, ker nima nobene na razpolago.

5. S podporo 300 gld., katero je vis. c. kr. kmet. ministerstvo dovolilo za l. 1897, si bo kanalsko sadjarsko društvo lahko omislilo potrebnih sadnih drevesc.

Po predlogu odbornika d.ra Marani-ja je odbor naročil predsedništvu, naj še enkrat naprosi vis. c. kr. trgovinsko ministerstvo, da vkrene, česar treba, da se primerno zniža voznina za vse tisto sveže sadje, katero se iz Gorice pošilja proti Budapeštu, katera voznina je zdaj za enake pošiljatve iz Trsta veliko nižja kakor za one iz Gorice. V ta namen naj se predsedništvo obrne tudi neposrednje do ravnateljstva južne železnice.

Po predlogu istega odbornika je dalje naročil odbor predsedništvu, naj naprosi ravnateljstvo južne železnice :

1. Naj se za prevažanje svežega sadja na razpolago odkažejo primerni vagoni, kateri ne bodo na postaji razpostavljeni solncu.

2. Naj se za nakladanje vagonov določi tak red, da se bo moglo sveže sadje odpošiljati z jutranjimi vlaki.

3. Naj se odpošiljanje svežega sadja v dobi najživahnjšega prometa odloči osebje nalašč za to, da pojdejo dotična opravila naglo od rok.

Slednjič je odbor sprejel še predlog odbornika Cristofoletti-ja, naročivši predsedništvu, naj se poteza v dosego zakona proti kvarjenju otrobov ali posevkov. Poizvedelo se je namreč, da prihaja v kupčijo kot čisto blago mnogo takih malo vrednih otrobov, med katerimi so pomešane riževe pleve.

Tako blago naj bi se moralo zaznamovati in prodajati za tako, kakoršno je, kakor se mora n. pr. po dotičnem zakonu prodajati Petijot za Petijot in ne za naravno vino — v ogib stroge kazni.

RAZGLAS

o delitvi državnih daril za konjerejo, to je za kobile in žrebice
v grofiji Goriški in Gradiški in mejni grofiji Istri

V grofiji Gorici in Gradiški in v mejnej grofiji Istri delila se bodo državna darila za leto 1895, v srebrnih goldinarjih in srebrnih medaljah, kakor tudi v priznalnih diplomih: *a)* za kobile-matere sè sesajočimi ali odstavljenimi žrebeti, *b)* za mlade t. j. dve — do petletne kobile, in *c)* za jedno — in dvoletne žrebice v treh nastopnih postajah, in sicer:

dne 22. septembra 1896	ob 10. uri dopoldne	v Gradiški
„ 21. „ „ „	10. „ „	v Tolminu
„ 24. „ „ „	10. „ „	v Pazinu.

Za delitev daril veljajo sledeča določila, katera je ukrenilo po razmerah te dežele in po navodilih gledè tega obstoječih visoko c. kr. ministerstvo za poljedelstvo.

I. Splošna določila.

1. Darila deli v vsakej konkurznej postaji posebna komisija obstoječa iz zastopnika c. kr. državne žrebčarne, potem iz dotičnih pooblaščenecv, določenih po visokem c. kr. ministerstvu za sodelo-

vanje v zadevah deželne konjereje, slednjič iz c. kr. deželnega živinozdravnika.

2. Kot darila se bodo delili srebrni goldinarji in srebrne medalje.

V slučaju, da se kdo darilu odreče, se podeli dotičnemu mestu darila, priznalna diploma z imenom lastnika, kratkim opisom obdarovanega konja in z opazko, da se je dotično darilo odreklo.

3. Darila izplača lastniku obdarovane živali tokoj darovalna komisija proti pobotnici.

4. Konj. ki je bil obdarovan z državnim darilom v jedni konkurenčni postaji, nima pravice dobiti v istem letu državno darilo v kaki drugi konkurenčni postaji.

II. Posebna določila.

A. za kobile-matere, *B.* za mlade kobile in *C.* za ždrebice

k. A.

1. Sposobne za tekmovanje so kobile-matere kobilarnih plemen samo od petega, kobile - matere noriškega (Pinzgauškega) plemena pa že od četrtega leta naprej brez omejitve starosti, in sicer dokler so zdrave, dobro rejene in sposobne za pleme, ter imajo zdrava sesajoča ali odstavljena žrebeta.

2. Darila se smejo kobilam-materam pripoznati samo tedaj, ako izhaja žrebe od državnega ali licencovanega privatnega žrebca, in je to dokazano s zakonitim spričevalom o oplemenjenju.

3. Okolnost, da je bila kaka kobila-mati v prejšnjih letih uže enkrat ali večkrat obdarovana, je ne izključuje iz nadaljnega tekmovanja.

k. B.

4. Sposobne tekmovati so mlade t. j. triletne še neoplemenene ždrebice in štiriletne oplemenene ali še neoplemenene kobile kobilarnih plemen, kakor triletne oplemenene ali neoplemenene kobile noriškega (Pinzgauškega) plemena; štiriletne kobile noriškega (Pinzgauškega) plemena in petletne kobile kobilarnih plemen samo z pogojem, da so dokazno v letošnjem letu bile oplemenene.

Omenjene kobile se smejo pa obdarovati samo tedaj, ako prihajajo, odnosno ako so oplemenene od kakega državnega ali licen-

covanega privatnega žrebca, in je to dokazano z zakonitim spričevalom o oplemenenju.

5. Mlade kobile, ki so bile kot take uže enkrat obdarovane, smejo se poslej obdarovati samo kot kobile matere sè zdravim odstavljenim ali sesajočim žrebetom.

k. C.

6. Pravico tekmovati imajo zdrave žrebice po dovršenem prvem in drugem letu svoje dobe, ako so dobro rejene, ter po svoji rasti obečajo uspešen nadaljni razvoj in izgojo.

7. Pravico na darila imajo lastniki takih žrebic samo tedaj, ako so dokazali sè zakonitim spričevalom o oplemenenju njih rod od kacega državnega ali licencovanega privatnega žrebca in s spričevalom občinskega predstojnika izpričajo, da so kobile sami izredili.

k. A., B. in C.

8. Za kobile-matere, mlade kobile in žrebice, sposobne za tekovanje razdele se na vsakej tekmovalnej postaji in sicer:

- a) Za kobile-matere se sesajočimi ali odstavljenimi žrebeti jedno darilo od 35 f. jedno od 20 gl. (na postaji v Tolminu od 25 gl.), jedno darilo od 15 gl. (v Tolminu dve darili po 15 gl.), razun tega v Pazinu dve darili po 10 gl.; dalje v Tolminu in Gradiški pa po dve srebrni medalji.
- b) Za mlade kobile jedno darilo od 25 gl., jedno od 20 gl., jedno od 15 gl. (v Tolminu dve darili po 15 gl.), razun tega v Pazinu dve darili po 10 gl., dalje v Tolminu in Gradiški po dve srebrni medalji.
- c) Za žrebice jedno darilo od 15 gl., dve darili po 10 gl. (v Pazinu štiri darila po 10 gl.), razun tega v Tolminu in Gradiški po dve srebrni medalji — Skupaj 590 gl. in 12 medalj.

Konečna opazka.

Lastniki triletnih za pleme sposobnih žrebcev se pozivajo, da predstavijo iste o priliki obdarovanja komisiji v namen slučajne zabilježbe za eventualni poznejši nakup.

Vsak lastnik konj, kateri hoče za kako plemensko žival dobiti kako darilo, mora sè z podpisom reverza obvezati, da je ne proda izven dežele in da bode isto še jedno leto obdržal in jo predstavil komisiji o prihodnjem delanju daril. Če bi pa prišel obdarovani konj med tem časom drugemu v last, ostane vendar tisti, ki je prejel darilo odgovoren za to, da bode novi lastnik konja izpolnil z reverzom prevzeto dolžnost. Ako bi se te obveze ne držalo, povrniti je brez ugovora prejeto darilo. Taka obveza glede kobil se žrebeti ne velja tudi za žrebe obdarovane kobile, ker ni obdarovano žrebe, ampak kobila.

C. KR. NAMESTNIŠTVO

v Trstu, dne 2. aprila 1896.

Skupna naročba.

C. kr. kmetijsko društvo v Gorici sprejema naročbe na naslednja umetna gnojila :

Thomasov fosfat (žlindrina moka); obsega 16—18 odstotkov fosforove kisline; jako fino uprašen; cena po 2 gl. 60 kr. kvintal. Naročiti se je **do 10. avgusta**. Blago se izroči v prvi polovici oktobra.

Kainit z 12·4% pepelika ali 23% žvepleno-kislega kalija, po približno 2 gl. 80 kr. kvintal. To gnojilo se bo naročalo sproti, vsakrat kadar se nabere naročeb za eden vagon blaga.

Mineralski superfosfat z 17—19% fosforove, v vodi raztopljive kisline po 4 gld. 40 kr. kvintal. — Naročiti se je do 31. avgusta; blago se izroči prve dni oktobra.

Žvepleno-kisli pepelik, čist in fino zmlet, po 11 gl. 40 kr. kvintal. Naročiti se je do 31. avgusta; izročitev začetkom oktobra.

Kilenski solnitar. Cena temu gnojilu še ni določena; naročbe se sprejemajo pa že od zdaj naprej do januarja 1897.

Po določenih cenah se bo dobivalo blago brez drugih stroškov v društvenem skladišču, pa le tedaj če se nabere naročil za en cel vagon.

Pri naročbi bo plačati na ime varščine 1 glđ. od vsacega kvintala naročenega blaga, pri izročitvi pa se bo morala poravnati kupna cena.

Če ne bo naročeb za mineralni superfosfat, žvepleno-kisli pepelik in kilenski solnitar vsaj za 100 kvintalov skupaj, poraste cena za 82 kr. na vsakem kvintalu.

Če se združijo naročniki tako, da jih vzame več skupaj po eden vagon katerega koli izmed gori navedenih gnojil, ter bi želeli dobiti blago do katere druge postaje na južni ali na furlanski železnici, pošlje se jim blago naravnost na dotično postajo in v tem slučaju se jim zaračuni voznina po daljavi vožnje.

V Gorici dne 16. junija 1896.

Predsedništvo c. kr. kmetijskega društva.

Razne vesti

Sadjarski odbor, ki se je ustanovil v našem kmetijskem društvu, je razposlal razumnim sadjerejem in prijateljem sadjarstva po deželi tiskane pòle z mnogimi vprašanji, dodavši primeren poduk, kako je vpisavati odgovore. Stvar je važnejša, kakor bi vtegnil kdo misliti in zato priporočamo prav nujno, naj se gospodje, do katerih se je zaupljivo obrnil odbor, kolikor mogoče potrudijo, da vestno odgovore na stavljena vprašanja in če le mogoče, pošljejo tudi dotične sadne uzorce neposrednje tukajšnjemu c. kr. kem. kmet. poskušališču.

* *
*

Trtno uš so zasledili te dni tudi v Štandrežu pri Gorici. Naše društvo se je obrnilo brzozjavno do c. kr. namestništva v Trstu, da vkrene potrebne naredbe. Žalibog, se je začela ta najhujša sovražnica trtoreje širiti po vinorodnih pokrajinah; zato treba, da smo na vse pripravljeni in da zastavljamo vso svojo skrb v to, da pravočasno zaprečimo nasledke okuženja po trtni uši.

Pripravljanje goveda za planinsko pašo. — 1.) Govedo naj bo skozi celo zimo vsak dan, če dopušča vreme, vsaj po eno uro na prostem zraku na tekališču. 2.) Krma po zimi naj bo kolikor mogoče naravna, obstoji naj torej osobito iz trave (sena, slame); izvzeta so le teleta, ki dobivajo še mleko. Varovati se je treba posebno mehkejše hrane, kakor gorke juhe, repe, podzemljic itd. Govedo se ne sme nikakor pitati. 3.) Nekoliko časa, predno se žene živina na planino, 4 do 6 tednov, naj se parklji pregledajo ter naj se prirežejo do naravne velikosti in oblike, ako so predolgi in premočni. Pri govedu, ki se na prej popisani način pregiblje, navadno ni treba tega dela. 4.) Kakor hitro je kaj trave, naj se spravi goved, jalovina, na pašo, da se ono, ki se še ni paslo, navadi pasti. 5.) Ako ima goved do planine storiti dolgo pot, tedaj se mora že prej večkrat goniti primerno daleč. „Gosp. Gl.“

Trajna razstava kmet. strojev!

V Gorici na Travniku št. 16 znotraj

Praška-bubnanska tvornica strojev, livarna železa in drugih kovin

BERTOLDA KRAUSA,

podružnica na Dunaji 3/2 Löwengasse 3, vzdržuje

V GORICI NA TRAVNIKU V NOTRANJH PROSTORIH HIŠE ŠT. 16

trajno razstavo plugov in drugega poljedelskega orodja, ročnih mlatilnic in takih z vrtilom, čistilnih mlinov in trieure-ov, slamorezalnic in rezalnic za korenstvo, priprav proti Peronospori, vinskih stiskalnic in grozdnih mlinov, potem zalogo slovečih

Garwens-sesalk in tehtnic

in vse potrebne tehnične oprave.

Razstavní prostor, v katerem se tudi prodaja, je vsak dan odprt in noben gospodar naj ne zamudi, ogledati si to zanimivo razložbo.

Gorica, na Travniku, 16 znotraj.